

Innowacja programowo - metodyczna

**JESTEŚMY
ODPOWIEDZIALNI I BEZPIECZNI**

Autorki innowacji:

Romualda Trzecińska

Hanna Wasilewska

Nowa Sucha wrzesień 2022

SPIS TREŚCI

1. Metryczka innowacji
2. Wstęp
3. Zakres programu innowacyjnego
4. Założenia innowacji
5. Cele innowacji
6. Przewidywane osiągnięcia uczniów
7. Procedury osiągania celów
8. Sposoby oceny osiągnięć uczniów
9. Tematyka zajęć realizowanych w ramach innowacji
10. Ewaluacja
11. Uwagi o realizacji programu
12. Bibliografia

METRYCZKA INNOWACJI

Nazwa szkoły

Szkoła Podstawowa im. Jakuba Kopacza w Nowej Suchej.

96 – 513 Nowa Sucha 16

Autorki

Romualda Trzcńska – nauczyciel techniki, edukacji początkowej i wychowania do życia w rodzinie

Hanna Wasilewska – pedagog szkolny, nauczyciel wspomagający

Tytuł

„Jesteśmy odpowiedzialni i bezpieczni.”

Rodzaj innowacji

Innowacja programowo – metodyczna

Realizatorzy innowacji

Romualda Trzcńska, Hanna Wasilewska, wychowawcy klas, nauczyciele.

Data wprowadzenia

04.09.2017

Data zakończenia

Bezterminowo

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) – art.41 ust. 1 pkt 3, art. 50 ust. 2.

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60) – art. 15 pkt 29b.

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) – art. 1 pkt 18, art. 44 ust. 2 pkt 3, art. 55 ust. 1 pkt 4, art. 68 ust. 1 pkt 9, art. 86 ust.1.

WSTĘP

Poczucie bezpieczeństwa to jedna z podstawowych potrzeb człowieka, której zaspokojenie daje możliwość prawidłowego i zdrowego funkcjonowania we współczesnym świecie. Każdy człowiek, zarówno dziecko jak i dorosły, powinien czuć się bezpiecznie w swoim społeczeństwie. Jednak obecne czasy stawiają nas wszystkich w obliczu wielu zagrożeń płynących z różnych stron i dlatego należy jak najwcześniej rozpocząć systematyczne działania zmierzające do uświadomienia dzieciom grożących im niebezpieczeństw. Bardzo ważne jest uwrażliwienie ich na zagrożenia dla zdrowia i życia, które mogą pojawić się szczególnie podczas poruszania się po drogach, w czasie zabawy w domu

i w szkole, w kontaktach z obcymi ludźmi w realu i mediach, nieznanymi roślinami czy zwierzętami a także na niebezpieczeństwa związane z niewłaściwym odżywianiem, z pandemiemi, żywiołami i anomaliami pogody spowodowanymi zbyt małą troską o czystość środowiska przyrodniczego, w którym żyjemy.

Mając na uwadze bezpieczeństwo naszych dzieci oraz bazując na doświadczeniu zawodowym zauważyliśmy potrzebę wprowadzenia zajęć, które będą kształtowały w uczniach odpowiedzialne zachowanie na drogach oraz wyrobią świadomość konieczności noszenia elementów odblaskowych, które poprawiają bezpieczeństwo szczególnie pieszym i rowerzystom, a także działań, które nauczą dzieci szybkiego reagowania i udzielania pomocy osobom poszkodowanym. Każdy człowiek, duży lub mały, może być świadkiem wypadku, nieszczęśliwego zdarzenia, w wyniku którego zagrożone jest czyjeś zdrowie lub życie. Może to dotyczyć zupełnie obcej osoby, znajomego lub członka rodziny. Od tego czy znajdzie się ktoś, kto będzie wiedział, co robić, nie straci głowy i bez wahania zacznie pomagać, może zależeć nasze życie. Aby pomóc, trzeba wiedzieć, jak to zrobić. Im więcej ludzi będzie posiadało umiejętność udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, tym więcej osób zostanie uratowanych. Udzielenie pierwszej pomocy jest nie tylko naszym moralnym obowiązkiem, ale również obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa. Prosty czynności ratujących życie może nauczyć się każdy, warto więc rozpocząć taką naukę już w wieku kilku lat.

Bezpieczeństwo ucznia w szkole było i jest traktowane jako fundamentalne, niepodważalne zadanie każdej placówki oświatowej. Szkoła, jako instytucja o określonej misji społecznej, winna modelowo dbać o jakość swoich wysiłków na rzecz bezpieczeństwa: biologicznego i fizycznego, ale też psychicznego i społecznego. Rolą nauczyciela jest takie pokierowanie rozwojem ucznia, aby w pełni wykorzystując jego naturalne predyspozycje -

ciekawość, aktywność, łatwość czerpania wiedzy z otoczenia, wyposażyć go w wiedzę dotyczącą ochrony swojego zdrowia i życia. By to osiągnąć należy w sposób systematyczny i zaplanowany organizować zajęcia dla uczniów, dotyczące odpowiedzialnego i bezpiecznego życia człowieka każdego dnia. Pod hasłem "unikanie zagrożeń" należy przekazać uczniom niezbędne wiadomości dotyczące bezpieczeństwa na drodze, w domu, w szkole oraz w otaczającym je środowisku społecznym i przyrodniczym.

W ramach podejmowanych działań wychowawcy powinni zatem wyposażyć dzieci w wiedzę na temat tego jak unikać zagrożeń, jak zachowywać się w sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu, w jaki sposób reagować, kiedy drugiej osobie dzieje się krzywda, a w ostateczności - jak się bronić. Najważniejsze jest, aby uczeń dowiedział się, jakie mu grożą niebezpieczeństwa i umiał je rozpoznawać. Wiedza nabyta przez młodych ludzi z pewnością pozwoli im bezpiecznie funkcjonować we współczesnym świecie, a w dorosłym życiu lepiej dbać o bezpieczeństwo swoje i swoich rodzin.

Inspiracją do opracowania innowacji pt. „Jesteśmy odpowiedzialni i bezpieczni” stały się nasze osobiste doświadczenia w pracy dydaktycznej i wychowawczej, refleksje innych nauczycieli oraz rozmowy z rodzicami wychowanków o konkretnych trudnych sytuacjach mających miejsce w domu, na ulicy czy placu zabaw oraz informacje o coraz to nowych zagrożeniach docierających z mediów. Kolejnym powodem był kilkuletni udział naszej placówki, jako gminnego koordynatora w programie profilaktycznym

pt. „B&N Bezpieczni Niechronieni”, którego głównym celem było bezpieczeństwo na drodze szczególnie pieszych i rowerzystów. Na terenie naszej szkoły odbywało się wiele różnych imprez i akcji dla całej społeczności, a także środowiska lokalnego. Wszystkie te działania cieszyły się dużym zainteresowaniem, dlatego postanowiłyśmy je rozszerzyć i uporządkować w formie długofalowego programu oddziaływań. W związku z tym, głównym celem innowacji jest przeprowadzanie jak najszerszego zakresu działań profilaktycznych, promujących bezpieczne zachowania w domu, w szkole i na drodze, a przede wszystkim promowanie noszenia odblasków, które niejednokrotnie ratują życie pieszym i rowerzystom.

Zajęcia są prowadzone systematycznie od września 2017 roku dla wszystkich uczniów i będą kontynuowane w bieżącym roku szkolnym oraz w następnych latach. Dzieci będą uczyć się samodzielnego myślenia, trafnego podejmowania decyzji i wnioskowania oraz stosowania wiedzy w praktyce. Zwiększona zostanie ilość spotkań z zaproszonymi gośćmi

(policja, ratownicy medyczni, pielęgniarka szkolna, dietetyk, strażacy, psychologowie, itp.), ćwiczeń praktycznych z jazdy na rowerze, noszenia elementów odblaskowych oraz udzielania pierwszej pomocy, prac plastycznych i wycieczek dotyczących tematu bezpieczeństwa szeroko rozumianego, w tym troski o właściwe odżywianie, o środowisko przyrodnicze, w którym żyjemy, o właściwe zachowanie w czasie trwającej pandemii – Covid-19 itp..

I. ZAKRES INNOWACJI

Innowacja pedagogiczna pt. „Jesteśmy odpowiedzialni i bezpieczni” jest opracowana w oparciu o treści zawarte w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły, planach działań wychowawczych oraz jest zgodna z założeniami podstawy programowej kształcenia ogólnego dla I i II etapu edukacji. Jej głównym celem jest „zapewnienie dziecku przyjaznych, bezpiecznych i zdrowych warunków do nauki i zabawy, rozwijania samodzielności oraz odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie, a szczególnie troska o zdrowie i bezpieczeństwo w ruchu drogowym, promowanie noszenia elementów odblaskowych oraz udzielania pierwszej pomocy”. Adresatami innowacji są uczniowie klas 0 – VIII oraz rodzice, nauczyciele i mieszkańcy społeczności lokalnej.

Czas realizacji innowacji po przeprowadzonej ewaluacji obejmuje bieżący rok szkolny i lata następne. Zajęcia innowacyjne odbywać się będą w ramach zajęć obowiązkowych i dodatkowych, tj. w ramach edukacji społecznej, przyrodniczej, technicznej, zdrowotnej oraz edukacji w zakresie bezpieczeństwa. Niniejsza innowacja ma na celu szerzenie idei bezpiecznego funkcjonowania w otaczającej rzeczywistości, przekazanie uczniom wiadomości o tym, jak dbać o własne bezpieczeństwo, jak unikać sytuacji mogących doprowadzić do zagrożenia zdrowia i życia oraz jak wezwać specjalistyczną pomoc i udzielić pomocy innym osobom będącym w sytuacji zagrożenie życia lub zdrowia.

II. ZAŁOŻENIA INNOWACJI

W związku ze współczesnymi zagrożeniami coraz powszechniejsze staje się przekonanie, że dopóki zapotrzebowanie na wiedzę z zakresu bezpiecznego życia nie zostanie zaspokojone w procesie kształcenia, dopóty nie będzie można ukształtować bezpiecznej działalności człowieka. Rola placówek oświatowych w tym zakresie jest szczególna, gdyż o wiele łatwiej jest wpajać dobre zasady postępowania dzieciom i młodzieży, niż zwalczać złe nawyki u dorosłych. Powstanie innowacji na temat bezpieczeństwa uczniów w różnych sytuacjach życiowych wynika z potrzeby szukania nowych dróg do efektywnej pracy

nauczycieli w celu zaspokojenia naturalnej potrzeby bezpieczeństwa. Realizowane zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa szeroko rozumianego, zawarte w programach edukacyjnych nie poruszają dogłębnie wielu aspektów związanych z bezpieczeństwem, na które należy zwrócić uwagę dzieciom i rodzicom. Wprowadzając innowację pedagogiczną „Jesteśmy odpowiedzialni i bezpieczni” chcemy świadomie zainicjować zmianę, której celem jest modyfikacja dotychczasowej rzeczywistości wychowawczej zgodnie ze współczesnymi potrzebami, a także w celu uatrakcyjnienia procesu edukacji. Konstruując program innowacyjny dokonaliśmy pewnej zmiany, ponieważ problematykę związaną z bezpieczeństwem dziecka ujęliśmy w szerszym kontekście. Interesuje nas nie tylko bezpieczeństwo w rozumieniu wychowania komunikacyjnego, ale także bezpieczeństwo w różnych aspektach życia codziennego, które niesie ze sobą różne zagrożenia, a także przekazanie uczniom podstawowej wiedzy z zakresu właściwego odżywiania współczesnego człowieka, troski o środowisko przyrodnicze, w którym żyje i które w dużej mierze wpływa na jego zdrowie i bezpieczeństwo oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem, zagrożeniami związanymi z wirtualnym światem, a także właściwym zachowywaniem się w dobie pandemii i chorób dotychczas nam nie znanych, np. Covid-19 czy różnych żywiołów przyrodniczych.

Problematykę podjętą w programie innowacyjnym zgrupowano w następujących obszarach tematycznych:

1. Bezpieczeństwo na drodze;
2. Bezpieczeństwo w domu i w szkole;
3. Bezpieczne zabawy;
4. Ekologia;
5. Cyberprzemoc;
6. Uzależnienia;
7. Pierwsza pomoc;
8. Zdrowie psychiczne i fizyczne;
9. Covid-19 i inne choroby.

III. CELE INNOWACJI

1. Cele główne

Zadania, które wyznaczyły kierunek naszych oddziaływań wychowawczych, pozwoliły nam określić cele innowacji.

Jej głównym celem jest przygotowanie uczniów do bezpiecznego funkcjonowania w otaczającej rzeczywistości, a szczególnie bezpieczeństwo w ruchu drogowym, a także przekazanie dzieciom wiadomości o tym, jak dbać o własne zdrowie fizyczne i psychiczne, jak unikać sytuacji mogących doprowadzić do zagrożenia zdrowia i życia oraz jak wezwać specjalistyczną pomoc i udzielić pierwszej pomocy innym osobom.

2. Cele szczegółowe

- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zdrowie i bezpieczeństwo innych osób,
- zapoznanie dzieci z zasadami uczestnictwa w ruchu drogowym: jako pieszy, jako rowerzysta, jako pasażer,
- pokazanie, jak wielkie znaczenie dla bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów ma noszenie elementów odblaskowych,
- kształtowanie postawy zaufania do funkcjonariuszy służby publicznej,
- uświadomienie uczniom istnienia niebezpieczeństw związanych: ze sprzętem gospodarstwa domowego, środkami chemicznymi i lekarstwami,
- wdrażanie do organizowania bezpiecznej zabawy w domu i na świeżym powietrzu oraz zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego,
- poznanie zagrożeń jakie niosą ze sobą zabawy w niewłaściwych miejscach,
- uświadomienie dzieciom niebezpieczeństw płynących z Internetu oraz zrozumienie na czym polega cyberprzemoc,
- wdrażanie do unikania agresji i do poszukiwania dobrych sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych,
- zapoznanie z zasadami zachowania się w obliczu niebezpieczeństw związanych z żywiołami i anomaliami pogodowymi (pożar, burza, powódź, wichura, trąba powietrzna),
- uświadomienie potrzeby zachowania ostrożności w kontaktach z obcymi osobami,
- uświadomienie konsekwencji płynących z kontaktu z nieznanymi roślinami i zwierzętami,
- poznanie zasad bezpieczeństwa podczas pobytu w lesie, nad wodą, w górach,

- poznanie numerów telefonów alarmowych,
- zapoznanie dzieci z wyposażeniem apteczki pierwszej pomocy,
- zapoznanie z podstawową wiedzą na temat pierwszej pomocy przedmedycznej,
- pokazanie uczniom, jak groźne dla zdrowia człowieka są wszystkie używki: papierosy, alkohol, dopalacze, narkotyki,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych: higiena ciała, racjonalne odżywianie się i przeciwdziałanie otyłości,
- wdrażanie i utrwalanie obowiązujących zasad w związku z pandemią COVID – 19,
- fluoryzacja zębów,
- rozwijanie sprawności fizycznej, szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego i innych zajęciach ruchowych,
- kształtowanie postaw proekologicznych.

IV. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Uczeń:

- jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo swoje i innych,
- rozumie konieczność przestrzegania zasad ruchu drogowego przez pieszych, rowerzystów i pasażerów,
- rozumie konieczność noszenia elementów odblaskowych,
- kulturalnie i bezpiecznie zachowuje się wobec innych uczestników ruchu drogowego,
- umie szybko reagować w sytuacji zagrożenia,
- zna zasady udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia,
- potrafi ocenić sytuację w miejscu wypadku i zadbać o swoje bezpieczeństwo,
- zna numery alarmowe i potrafi wezwać służby ratownicze na miejsce wypadku,
- potrafi ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej,
- rozpoznaje sytuację, w której należy przystąpić do resuscytacji krążeniowo – oddechowej,
- zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy,
- jest świadomy niebezpieczeństw związanych z oddalaniem się od miejsca zamieszkania,
- wie, które miejsca są przeznaczone do zabawy, a które nie,
- bezpiecznie korzysta z urządzeń na placu zabaw,

- wylicza skutki zabaw w miejscach niedozwolonych,
- stosuje się do regulaminu bezpieczeństwa w szkole,
- zna sposoby radzenia sobie z agresją wśród dzieci,
- szuka sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- potrafi powiedzieć, jak można bezpiecznie i aktywnie spędzić czas wolny z rodziną,
- zna niebezpieczeństwa związane z korzystaniem z Internetu i wie, co to jest cyberprzemoc,
- ma postawę ograniczonego zaufania wobec nieznajomych osób,
- zna rodzaje niebezpieczeństw jakie mogą grozić dziecku ze strony dorosłych: zły dotyk, przemoc, agresja,
- zna zasady postępowania w obliczu niebezpieczeństw związanych z żywiołami,
- rozumie i unika niebezpieczeństw związanych: ze sprzętem gospodarstwa domowego, wyjaśnia dlaczego nie należy samodzielnie korzystać z urządzeń elektrycznych i gazowych,
- wie, że nie należy się bawić lekarstwami i środkami chemicznymi,
- rozumie zagrożenia związane z gorącą wodą, zna skutki poparzenia,
- wie, co należy zrobić w razie kontaktu z obcym zwierzęciem,
- zna zagrożenia płynące ze świata roślin,
- wie, jakie niepożądane skutki dla zdrowia ma zażywanie dopalaczy i narkotyków, palenie papierosów i picie alkoholu.

V. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Efektywność realizacji każdego programu jest uwarunkowana dogłębnym poznaniem jego założeń oraz adresatów, do których jest on kierowany, w tym przypadku dzieci i młodzież szkolna oraz ich rodzice. Nie bez znaczenia pozostaje również postawa nauczycieli, bowiem tylko od ich zaangażowania i inwencji twórczej zależy sukces oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych skierowanych na ucznia. Dzieci cechuje naturalna ciekawość, aktywność, łatwość czerpania wiedzy z otoczenia. Uczniowie nie mogą i nie chcą nudzić się na zajęciach. Dlatego też rzeczą niezmiernie ważną jest stałe rozbudzanie ich ciekawości, motywowanie do podejmowania działań, skłanianie do wysiłku umysłowego, umożliwienie im doświadczenia i przeżywania tego, co jest tematem zajęć. Spełnienie tego warunku jest możliwe dzięki

zastosowaniu odpowiednich strategii, metod nauczania, form organizacyjnych oraz środków dydaktycznych.

W realizacji programu wykorzystane zostaną następujące metody:

- rozmowa,
- dyskusja,
- pogadanka,
- obserwacja i pokaz,
- prezentacje multimedialne,
- projekcje filmów edukacyjnych,
- elementy pedagogiki zabawy,
- drama, inscenizacja krótkich tekstów literackich,
- burza mózgów,
- kula śniegowa
- „rundki” – uzupełnianie, kończenie rozpoczętych zdań,
- twórczość plastyczna i techniczna,
- gry i zabawy dydaktyczne, tematyczne, ruchowe,
- wycieczki,
- konkursy, turnieje wiedzy,
- metody ewaluacyjne,
- metody działalności praktycznej,
- gazetki ściennie, ulotki,
- spotkania z przedstawicielami policji, straży pożarnej, służb ratowniczych, służby zdrowia, dietetyka, psychologa, terapeuty itp..

Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca grupowa: jednolita i zróżnicowana,
- praca zbiorowa.

Przykładowe środki dydaktyczne: zeszyty, karty pracy, kolorowanki, rebusy, krzyżówki, łamigłówki, manekin do ćwiczeń udzielania pierwszej pomocy, apteczka pierwszej pomocy, prezentacje multimedialne i filmy edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa i pierwszej pomocy,

zdrowego odżywiania, znaki drogowe, „Mały Ratowniczek” – podręcznik pierwszej pomocy do kl. I-III szkół podstawowych, tablice poglądowe, chusta animacyjna, środki opatrunkowe, aparaty telefoniczne, kamera do nagrywania filmów, okulary multimedialne, itp.

Oprócz przedstawionych metod, form pracy i środków dydaktycznych, które pozwolą nam realizować założenia innowacji, bardzo istotną rolę spełnią uroczystości szkolne. Przygotowanie do uroczystości i jej przebieg to zawsze dla ucznia ogromne przeżycie, ale też wielka przyjemność i radość. Dzięki możliwości występów na apelach i uroczystościach szkolnych, wychowankowie wiele treści programowych przyswoją sobie w sposób najbardziej odpowiadający ich psychice, gdyż jest to powiązane z twórczym działaniem i radosnym przeżywaniem. Przy realizacji innowacji uwzględnione zostaną wszelkie uroczystości, w których przejawiają się treści bezpieczeństwa.

VI. SPOSOBY OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Kontrola i ocena osiągnięć uczniów na zajęciach realizowanych w ramach programu innowacyjnego „Jesteśmy odpowiedzialni i bezpieczni” będzie przebiegać w nieco inny sposób niż na zajęciach z poszczególnych edukacji. Dominującą rolę będzie tu odgrywać słowna ocena opisowa, w formie pochwały za prawidłowy tok rozumowania, trafne pomysły rozwiązania problemu, czy choćby aktywną postawę i zgodną współpracę w grupie. Formą oceny stosowaną na zajęciach będzie również samoocena własnych umiejętności uczniów. Odbywać się ona będzie, np. podczas gier dydaktycznych lub w czasie samodzielnie wykonywanych zadań. Uczniowie będą wówczas podejmowali próby samodzielnego oceniania własnego wysiłku i zaangażowania, będą mieli okazję zauważyć, jakie wiadomości i umiejętności już opanowali, co zrobili dobrze, a nad czym muszą jeszcze popracować. Ocena ta dostarczy nauczycielowi informacji na temat stopnia przyswojenia materiału przez uczniów. Uczestnicy zajęć poddawani będą ocenie wewnętrznej - turnieje wiedzy o bezpieczeństwie

i zewnętrznej w czasie udziału w różnych konkursach .

VII. TEMATYKA ZAJĘĆ REALIZOWANYCH W RAMACH INNOWACJI

Tematy realizowane w obrębie kolejnych obszarów tematycznych:

1. Bezpieczeństwo na drodze.

- Numery alarmowe i ważne adresy.
- Moja droga do szkoły.
- Jestem widoczny, noszę odblaski.
- Bezpieczny pieszy – znam zasady przechodzenia przez jezdnię.
- Bezpieczny pasażer.
- Znam znaki drogowe.
- Bezpiecznie jeżdżę na rowerze.
- Policjant, lekarz, strażak, dietetyk – osoba, która może mi pomóc.

2. Bezpieczeństwo w domu i w szkole.

- Normy, zakazy i nakazy – prawidłowo zachowuję się w szkole i w domu.
- Stop agresji – w poszukiwaniu dobrych sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych i przeciwdziałania przemocy.
- Włącz ostrożność – prąd i gaz.
- Włącz ostrożność - lekarstwa i środki chemiczne.
- Włącz ostrożność – niebezpieczne urządzenia i sprzęty elektryczne w gospodarstwie domowym.

3. Środowisko przyrodnicze i działania ekologiczne.

- Czystość i estetyka otoczenia.
- Oszczędzanie wody i prądu.
- Zagrożenia cywilizacyjne:
 - ✓ kataklizmy,
 - ✓ choroby (Covid – 19),
 - ✓ terroryzm,
 - ✓ głód,
 - ✓ wojny.
- Uwaga pożar! - ewakuacja.
- Bezpieczne wakacje – bezpieczna kąpiel.
- Bezpieczne ferie – zamrożone stawy i jeziora.

4. Obcy niebezpieczny.

- Obcemu nie ufam, z obcym nie rozmawiam.
- Uważaj na złodzieja!
- Pies – nie zawsze przyjaciel człowieka.
- Tych roślin nie dotykam!

5. Bezpieczne zabawy.

- W co i jak się bawić w domu?
- Jestem bezpieczny na placu zabaw.
- Bezpiecznie w lesie, w parku, na łące.
- Bezpieczny Internet.
- Cyberprzemoc.

6. Pomagam poszkodowanemu.

- Halo, potrzebuję pomocy! – umiem wzywać pomoc.
- Stosowanie zasad BHP, zasad ewakuacji
- Wiem, jak zachować się w miejscu wypadku - dbam o bezpieczeństwo swoje i innych.
- Apteczka małego ratownika – pielęgniarka uczy nas opatrywać rany.
- Elementarne zasady udzielania pierwszej pomocy poszkodowanemu.
- Pozycja boczna ustalona.
- Kiedy i jak pomagać? - omówienie sytuacji kiedy należy wykonywać oddechy ratownicze i uciski klatki piersiowej poszkodowanego.
- Ćwiczenia z manekinem – praktyczna nauka przeprowadzania resuscytacji krążeniowo – oddechowej.
- Zadławienia i poparzenia.

7. Stop uzależnieniom. Zgubne skutki nałogów.

- Dziękuję nie palę!
- Dziękuję nie piję!
- Dziękuję nie biorę!
- Narkotyki i dopalacze – różnice i podobieństwa.

8. Zdrowie psychiczne i fizyczne.

- Rozwój osobowości (mocne, słabe strony, predyspozycje)
- Umiem radzić sobie ze stresem.
- Kształtowanie umiejętności uczenia się, umiejętności planowania i organizacji czasu na naukę i wypoczynek, motywowania do nauki.
- Znam zasady:
 - ✓ zdrowego żywienia,
 - ✓ higieny osobistej
 - ✓ aktywności ruchowej.

9. Konkursy i turnieje wiedzy o bezpieczeństwie, ekologii i promocji zdrowia.

10. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa w formie szkoleń i kursów.

VIII. EWALUACJA

W trakcie trwania innowacji i po jej zakończeniu będą prowadzone działania ewaluacyjne, których wnioski pozwolą nam na optymalizację realizowanych celów oraz stosowanych na zajęciach form i metod pracy. Głównym zadaniem ewaluacji będzie uzyskanie odpowiedzi na pytanie „Czy treści zawarte w innowacji zostały w pełni wykorzystane i przyczyniły

się do zmiany postaw i zachowania wychowanków w zakresie bezpieczeństwa. Dokładna analiza funkcjonowania programu w codziennej praktyce zostanie też dokonana poprzez:

- przeprowadzenie obserwacji ucznia w oparciu o przygotowany arkusz obserwacji dotyczący wiadomości i umiejętności z zakresu bezpieczeństwa i pierwszej pomocy,
- analizę kart pracy uczniów, ich wytworów plastycznych, technicznych oraz wokalnych i literackich,
- przeprowadzanie ankiet wśród uczniów, nauczycieli i rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia,
- przeprowadzanie wśród uczestników programu „Turnieju wiedzy o bezpieczeństwie”,
- zaprezentowanie zdobytych umiejętności, np. udzielania pierwszej pomocy na uroczystościach szkolnych, np. Szkolny Dzień Bezpieczeństwa, Dzień Zdrowia, itp..

Celem ewaluacji będzie uzyskanie informacji zwrotnej na temat funkcjonowania programu. Zebrane informacje posłużą nam do sporządzania corocznego raportu, przeanalizowania zamierzonych celów i osiągniętych rezultatów, a także wyciągnięcia wniosków i zaplanowania ewentualnych działań uwzględniających uzyskane wyniki, przeznaczonych do

realizacji

w przyszłości. Przygotowany raport z opracowanymi wnioskami zostanie przedstawiony Dyrekcji i Radzie Pedagogicznej na zakończenie każdego roku szkolnego.

IX. UWAGI O REALIZACJI PROGRAMU

W trakcie realizacji innowacji pedagogicznej „Jesteśmy odpowiedzialni i bezpieczni” dopuszcza się nanoszenie drobnych poprawek, pewnych modyfikacji i uzupełnień, gdyż nie sposób przewidzieć wszystkiego przed rozpoczęciem zaplanowanych działań.

X. BIBLIOGRAFIA

- „Mały ratowniczek - podręcznik pierwszej pomocy do klas I-III szkół podstawowych” M. Stebelski, Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa 2000
- „Mój podręcznik do nauki pierwszej pomocy”, Ratujemy i uczymy ratować, WOŚP 2006
- „Aktywizujące metody i techniki w edukacji” cz. II, I. Krzyżowska, Suwałki .
- „Bezpieczeństwo dzieci: scenariusze zajęć dla rodziców i nauczycieli”, Dorota Klus-Stańska, Marzena Nowicka, Wyd. 2. Kraków, Impuls 2016
- „Bezpieczeństwo i edukacja dla bezpieczeństwa w zmieniającej się przestrzeni społecznej i kulturowej” red. nauk. Ryszard Rosa; Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach 2012
- „Edukacja dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej” Pelagia Szybka, Kraków, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego
- „Edukacja dla bezpieczeństwa” program opracowany przez KWP zs. W Radomiu
- „Bezpieczeństwo dziecka w domu, w szkole, na ulicy” M. Wróblewska, Siedmioróg
- „Wybrane aspekty bezpieczeństwa i jego zagrożeń w szkolnych relacjach pomiędzy uczniami” – H. Karaszewska, E. Silecka-Marek Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

